

Depozitie: Alin Gavreliuc

Opinie – reformarea școlii prin centrarea pe competențe

Principala cerință care, în opinia mea, s-ar impune înainte de orice demers de schimbare structurală și curriculară este reformularea radicală – aparent costisitoare – a *idealului educațional* al școlii. Văzut ca finalitate a procesului educațional, modelul sociologic majoritar al tînărului care este educat în școală, cu trăsăturile sale specifice, trebuie avut în vedere precumpănitor. Aici, se poate observa cum *școala centrată pe cunoștințe* (modelul dominant actual) se cuvine substituită cu *școala centrată pe competențe*. Tendința este sugerată în "proiectul de reformă Miclea", dar nu a fost însușită decît retoric la nivelul politicilor publice în școală.

Apoi, în cadrul setului de competențe, cele legate de abilitățile interpersonale, de rezolvare a problemelor în situații de incertitudine, de valorizarea potențialului creativ individual și de grup s-ar impune să devină mai bine reprezentate, într-un dozaj cel puțin la paritate cu setul de competențe tradițional (cele de învățare). Desigur, o asemenea mutație ar avea ca actori principali profesorii, care ei înșiși ar trebui să parcurgă stagii de formare continuă, care să părăsească tipurile training-uri strict formale (realizate doar pentru "punctaj"), și care să fie reciproc motivante (atît pentru școală, cît și pentru profesorul însuși).

Rezumînd, ceea ce consider ca dominantă dezirabilă a idealului educațional actual ar fi modelul *cetățeanului*, nu neapărat al specialistului în matematică, biologie sau literatură, ci a celui care dobîndește cunoștințe specifice echilibrate cantitativ (și există studii de *igiена învățării* care estimează volumul acceptabil de cunoștințe care poate fi prelucrat cognitiv și însușit afectiv de tînăr), dar și *știe ce să facă cu ele* în contexte organizaționale care reproduc situațiile din viața reală.

Nu în ultimul rînd, se impune o regîndire a rolului și ponderii competențelor ce se cultivă pe parcursul întregii vieți, care trebuie să se configureze majoritar în zona *atitudinilor*: deschidere cognitivă, reflexivitate, spirit critic. Mai mult, se cere o restructurare a pîrghiilor instituționale prin care cultivarea unor asemenea competențe ar fi stimulative (de ex., prin includerea unor stagii – cît mai non-formale – de formare continuă ca resursă profesională superioară, retribuită superior, prin prevederi legale specifice).

Prin urmare, se cuvine început de la reformularea clară a idealului educațional, și se cuvin articulate toate celelalte finalități/obiective și, pe baza lor, setul de competențe:

Dimensiunile idealului educațional:

- valorile fundamentale ale tipului de societate care se dorește a fi promovată (în cazul nostru: modelul democrației liberale și tipul sociologic al "cetățeanului") devin repere ale politicilor educaționale ;
- sistemul social, educația trebuie să sprijine integrarea fiecărui individ în comunitate;
- tridimensionalitatea idealului educațional (psihologică, pedagogică, socială) oferă o orientare explicită activităților educative.

Finalitățile ce orientează acțiunile educaționale:

- formarea unei personalități echilibrate prin însușirea valorilor pro-sociale și pro-comunitare (angajament public, responsabilitate individuală/socială, acceptarea diversității, contractualism, integritate);
- educarea în spiritul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, al demnității și toleranței;
- cultivarea sensibilității față de valorile morale și civice;
- formarea capacității intelectuale, a disponibilităților afective și a abilităților practice prin asumarea unor cunoștințe, științifice, tehnice și estetice asociate nivelului cunoașterii din prezent, în funcție și de cerința socială;
- asimilarea tehnicilor de muncă intelectuală, necesare autoinstruirii pe parcursul întregii vieți;

Obiective specifice:

- 1. dezvoltarea conștiinței de sine și a atitudinilor pozitive față de propria persoană;
- 2. dezvoltarea responsabilității sociale și formarea deprinderilor de interacțiune socială;
- 3. dezvoltarea atitudinilor și comportamentelor adecvate promovării propriei sănătăți fizice și mentale;
- 4. dezvoltarea capacității de management al învățării;
- 5. dezvoltarea capacității de planificare a carierei.

Alin Gavreliuc